

Så här har vi räknat

De totalt 11 000 växtnäringsbalanser som samlats in har sorterats länsvis. För beräkningarna av svingårdarna i Skåne län ligger drygt 200 växtnäringsbalanser till grund.

För att resultatet inte ska påverkas av djurtätheten eller grödfördelningen på gårdarna har vi undersökt skillnaden mellan gårdens kväveöverskott och jämförelsevärdet. Jämförelsevärdet är beräknat utifrån det genomsnittliga kväveöverskottet för ett hektar av en speciell gröda respektive en djurenhet av ett speciellt djurslag, där alla växtnäringsbalanser som är gjorda inom Greppa Näringen ligger till grund för uträkningen. En gårds jämförelsevärde motsvarar den kvävebalans som gården skulle ha fått om lantbrukaren hanterade sina grödor och djur som genomsnittet av lantbrukarna gör. Ju större skillnaden är mellan gårdens kväveöverskott och jämförelsevärdet desto mer skiljer sig gården från hur lantbrukarna gör i allmänhet. I det här fallet har vi tittat närmare på de 20% med störst avvikelse i respektive riktning. Genom att titta på kvävebalanserna, in- och utposter av kväve, grödfördelning samt tidpunkter för stallgödelspridning och jordbearbetning har vi kunnat dra de slutsatser du nu läst om.

Så här ser förutsättningarna för de olika gårdarna ut

	Gårdar med låg kväveeffektivitet	Medelgården inom Greppa Näringen	Gårdar med hög kväveeffektivitet
Medelareal, ha	104	138	141
Djurtäthet, de	0,8	0,7	1,0
Flytgödsel, % av de	77%	73%	81%
Skillnad i utgifter för kväve jämfört med medelgården ¹	+650	0	-30

1. Skillnaden är beräknad utifrån inköp av mineral- och stallgödsel och ett kvävepris på 15 kr/kg N.

Öka din kväveeffektivitet

- framgångsfaktorer för svingårdar i Skåne

En kväveeffektiv gård har, i jämförelse med en mindre effektiv gård:

- ▶ Lägre kväveöverskott
- ▶ Större andel av jordbearbetningen under sen höst
- ▶ Troligen mindre inköp av foder och mineralgödsel (ej statistiskt säkerställt)

Rådgivnings- och informationsprojektet Greppa Näringen är ett samarbete mellan Jordbruksverket, länsstyrelserna, LRF och företag inom lantbruksnäringen.
Du når oss på: www.greppa.nu • tel 0771-573 456

Det är framförallt kväveöverskott och tidpunkten för jordbearbetning, som skiljer de effektiva gårdarna från de mindre effektiva. Detta visar en jämförelse mellan gårdar som har ett högt kväveutnyttjande och ett lågt.

Sedan Greppa Näringen startade 2001 har resultaten från ca 11 000 växtnärbalanser samlats in. Ett sätt att utnyttja all den information som finns i växtnärbalanserna, är att jämföra de gårdar som är mest effektiva på att utnyttja sitt kväve med de gårdar som är mindre effektiva. Genom att jämföra dessa gårdar kan vi hitta vad som bidrar till ett framgångsrikt utnyttjande av kväve.

De bästa köper in mindre men säljer lika mycket eller mer

Resultaten från svingårdarna i Skåne län visar att det finns en statistiskt säker skillnad i kväveöverskott mellan de gårdar som ingår i den effektiva gruppen jämfört med gårdarna i den mindre effektiva gruppen. De mest effektiva gårdarna har ett kväveöverskott som är ca 75 kg N/ha lägre än de mindre effektiva (se diagram 1).

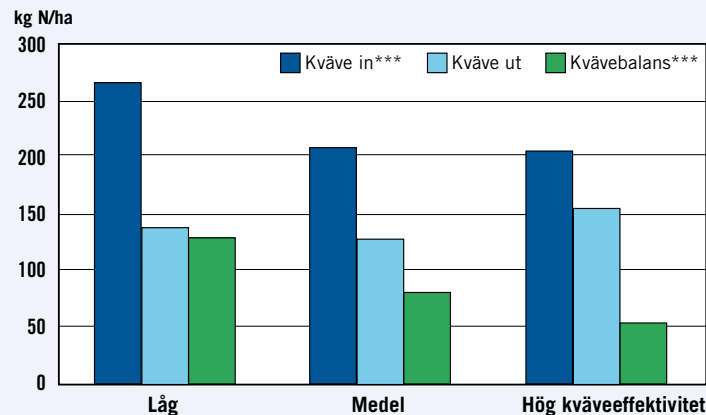

Diagram 1. Infört och utfört kväve samt kvävebalans på svingårdar i Skåne län. Stjärnorna visar på signifikanta skillnader mellan grupperna av gårdar med hög och låg kväveeffektivitet.

Däremot är det svårt att peka på vad denna skillnad beror på. Siffrorna visar på att införseln av kväve är mindre på de gårdar som utnyttjar kvävet bäst jämfört med de gårdar som utnyttjar det sämre, där skillnaderna framförallt finns för inköp av mineralgödsel och foder, men denna skillnad är inte statistiskt säkerställd.

Fördelningen av jordart på gårdarna i de båda grupperna skiljer i viss mån och så även vid vilken tidpunkt jordbearbetningen sker. Gruppen av gårdar som utnyttjar kvävet mest effektivt har större andel lättlera och jordbearbetar i högre grad under sen höst jämfört med gruppen gårdar som inte utnyttjar kvävet lika effektivt.

Det är ungefär samma djurtäthet i de båda grupperna, däremot hanteras gödseln i något större utsträckning som flytgödsel på de mer kväveeffektiva gårdarna. Grödfördelningen är densamma i de båda grupperna.

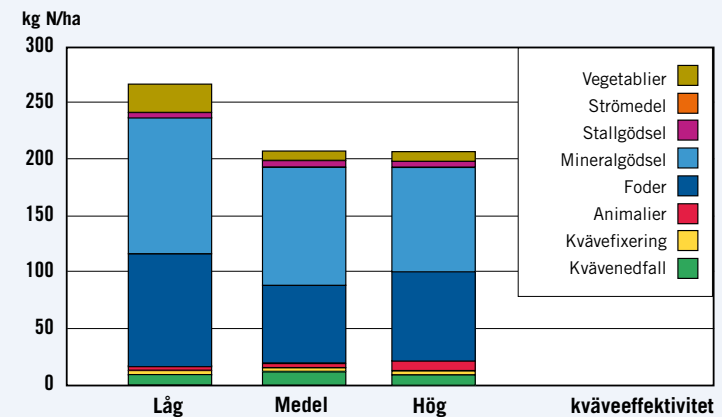

Diagram 2. Kväveinförsel till skånska svingårdar. Stjärnorna visar på statistiskt säkra skillnader mellan grupperna av gårdar med hög och låg kväveeffektivitet.